

W I A D O M O S C I W A R S Z A W S K I E
W SOBOTE D N I A 17. S T Y C Z N I A R O K U 1767.

Z Warszawy d. 17. Stycznia. Król Jmć P. N. M. dnia onegdajszego z r. na wassyfencyi różnych Jchmciów Kawalerów wyjeżdżał za Wilgę na polowanie, z którego tegoż samego dnia o godzinie czwartej z południa szczęśliwie nazad powrócił.

Xiążę Jmć Biskup Warmiński jeździł w tym tygodniu do Skiernewic dla odwiedzenia J.O. Xiążęcia Jmci Prymasa w doskonałym zdrowiu znajdującego się.

Dolża tu wiadomość: Ze Jey-

mość Pani Rudzińska Weiewodzina Mazowiecka Wdowa zapadła w Dobrach swych ciężko na zdrowiu, po uczynionym owo koło Duszy swoiey rozporządzeniu z tym się światem pożegnała.

Z Lwowa d. 10. Stycznia.

Jmć P. Breggio Okulista znajduje się teraz w Krystianopolu, gdzie w Obecności Jmci P. Konfiliarza i Doktora Hirnacego uczynił wiele operacyi pomyślnych. Mamy nadzieję, iż tu w krótkce przybędzie, gdzie wie-

lu: dla ratowania swych oczu, czeka na jego przybycie.

Z Rzymu d. 25. Grudnia.

Papieżki darował Xiążęciu Brun-
świckiemu przy Jego wyjeździe
cały zbiór Kopersztychów sta-
wnego Pana *Piranesi* które gma-
chy Rzymskie starożytne i tera-
źniejszy reprezentują. Xiążę
pomieniony jest przyjeżdżąc do An-
kadyi pod imieniem Heralka
Palmyreńskiego.

Z Civita Vecchia d. 16. Grudnia.

Kilka statków z zbożem, które
wyflano z Walencyi z Hiszpanii
do Neapolu, przystawiono tu z
tey przyczyny, iż w pomienio-
nych dwóch Miastach dostatek
żywności się znajduje. Dwa
okręty Holenderskie z zbożem
przez X. *Ghilini* Nuncjusza Bru-
xelskiego zakupionym stanęły
także w tutejszym Porcie. Cze-
kamy też na okręty zbożem
w *Nantes* i w *Dunkierce* naładowa-
ne, które od dwóch miesięcy na
Morzu Międzyziemnym wiatry
przytrzymują. Tartana Nea-
politańska, którą drzewem budo-
wym przy uściu Tybru łaodo-
wano zatoniła tamże: i folawu
statkom należym przeszkadza.
Wyflano przeto z Rzymu nur-
ków, którzy dobrze umieją cięża-

ry z wody dobywać. Drzewa po-
mienione zakupione są do Zbro-
jowni Tułuskiej.

Z Wessalu d. 20. Grudnia.

Król Jmć. kazał Parlamentowi,
ażeby dnia 17 stawił się w tutey-
szej Rezydencyi. Dnia pomie-
nionego o 10 godzinie rano
wyszli Parlamentowi przyjecha-
li, i byli prezentowani Królowi
przez Hrabie *de St. Florentin* Mini-
stra i Sekretarza stanu, a wpro-
wadzeni przez Margrabię *de Dre-*
ux Mistrza W. Ceremonii. Przy-
jął ich Król siedząc na krze-
śle i wyskoczył mówiąc: Odpo-
wiedź moja na ostatnie remon-
stracye powinna była usmierzyć
w was niespokojność; lecz za-
miał uszanowania moich rozka-
zów domagacie się u Prokura-
tora Generalnego decyzji De-
kretu, który odemnie wyszedł
i chcecie do tego pociągnąć Xią-
żat krwi moiej i Parów. Za-
kazuję wam żadney decyzji
czynić względem Dekretu i me-
mu Prokuratorowi Generalne-
mu ażeby niewnosił konkluzji
z niego. Xiążę *de Tremoille*
wyjechał do *Bretanii*, gdzie ma
prezydować w zgromadzeniu
Szlachty. Delfinowa Jemć
usfundowała w Kościele Parafi-
alnym S. Ludwika Eksekwie na

zawsze za duszę Delfina zmarłego swego Męża. Dziś pierwszy raz te Exekwie się odprawiły, którym Królowa Jeymć, Delfinowa, Hrabia d' Artois, Królowna Adelayda i Królowne Zofia i Ludwika były przytomne.

Z Brunswika d. 24. Grudnia.

Już Magnes został Okulistą. Pan Weber Lekarz w Walsroda staremu podagrykowi; któremu z początku choroby tak było iedne oko narażone, iż petroio-
ne rzeczy wszystkie nim widział, przyłożył do tego oka zrobiony magnes; bół woku powiękły się za pierwszą razą, w krótcie iednak cale ustał, i oko doskonałe zdrowe, zokrawił.

Z Lipska d. 30. Grudnia.

Dwór Bawarski Elektorcki szuka dowodów na pretensye swoje do Hrabstwa *Donaufauf*, które od dwuch set lat iednemu z Domu Bawarskiego Biskupowi Ratyżbońskiemu ustąpione było. Sławny Prawnik pewny, ma pokazać niesłuszność ustąpienia. Z Londynu piszą, że Xiążę *de Bolton*, Lord *North* i Kawaler *Haloke* mianowani są do Rady tajemney. Wszystkie także listy Angielskie upewniają, że Hrabia *de Chatham* wdął się gwałtem

wrządzenie wszystkimi sprawami Państwa, oddaliwszy wszystkich, którzykolwiek temu byli przeciwni. Pracują tam o kolo ułożenia Traktatów handlowych z Francją. Listy Wiedeńskie donoszą, iż Cesarzowa Jeymć Królowa zamysła do dawniejszego stanu przywieść Miasto *Akwileię* przeto postanowiła kazać tam błota osuszyć, i rozszerzyć handel z *Triestem* i innymi Miastami.

Z Lipska d. 6. Stycznia.

Jużeśmy oznajmili, że Król Sardyński i Xięstwo Sabaudzkie uznać zalenność Cesarstwa. Co w tej mierze donoszą publiczne nowiny ieszcze nam zostały do oznajmienia. Wiadomo jest, iż Xięstwo Sabaudyi własnością należy do Państwa Niemieckiego, što w prawdzie do cyrkulu wyższego Renu, albo iak drudzy twierdzą do Cyrkulu Szwabskiego. Odlączyło się od niego iednak i do tych czas nie wysyłało Komissarzów na Sejm Rzeszy Niemieckiej, chociaż o to dopominano się. Jako iednak z starożytności wyczytać możemy; Xięstwo Sabaudzkie, Biskupstwo Bazyleyskie i Hrabstwo *Mompelgard*, *Alfacya* i *Burgundya*, iedne nie które dobra w *Szwajca-*

ryi i Arcy-Biskupstwo Byzańskie należały na ten czas do Niemiec z Królestwa Arelateńskiego. Jako Elektorskie Kollegialne piśma r. 1742 pokazują. Od Włoskich granic mamy, że Generał Paoli postrzegszy, iż od weyścia Francuzów do Korsyki wielkie zbytki się wprowadziły, wydał Edykt, którym przepisałie granice używaniu kosztownych sukien i stołów. Zabiega przez to, aby Korsykanie miękością Cudzoziemską niebyli zepsuci i nie tracili pieniędzy na niepotrzebne okazałości, a tym samym nie ubożyli kraju. Z Wiednia oznajmują, iż po nowym roku będzie wydane Cesarzkie rozporządzenie względem sukien, w których Szlachta Austriacka ma się u Dworu ukazywać. Także będą uczynione rozporządzenia względem redut i Teatrów Niemieckich.

Z Wiednia 8. Stycznia. W poniedziałek przeszły Dwór dał wspaniałą przejazdzkę na sankach, które szły z Pałacu o południu po wszystkich przedniejszych ulicach.

Z Wiednia d. 7. Stycznia.

Reszta Edyktu Cesarzkiego względem wymyślnych Czarowników.

12. Co się tycze kary za sprawy zmyślone lub prawdziwe czarownicze, ustanawiamy je według różnicy tych spraw. 1. Chcemy, aby nie karano śmiercią tych, co się chępią dla oszukania i zdrady, że umieją czarować, zgadywać przyszłe rzeczy i wiedzą sekreta szatańskie, albotych, co chociaż się nie chępią wyraźnie, czynią jednak umyślnie dla zysku lub inney przy czyny podobne tym sprawy, które zwykły się poczytać za czarownice, iako to wywoływanie diabłów, szeptanie, podrzucanie rzeczy szkodliwych ludziom, bestyom i owocom &c. chybaby iednegoż razu popełnili występki inny iaki gardłowy opisany w drugiey części tego piśma, na przykład podali truciznę, albo zadali śmierć komu innym sposobem, spalili dom. Za te tylko występki śmiercią mają być karani, Lecz gdy żadnego występku innego nie będzie można na nich dowieść, mają ponieść karę cielesną za chępie nie się zdradliwe; A iesliby byli Cudzoziemcy, tedy mają być z Państw naszych wypędzeni po nakazaney przysiędze im zwyczajney. Reszta potym.

SUPPLEMENT

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH
W SOBOTE, DNIA 17. STYCZNIA ROKU 1767.

Nowe ułożenie Loteryi Królewskiej Pruskiej.

§ I.

Król Jmć odmienia ułożenie Loteryi swojej, o którym już w Gazetach oznaymiliśmy, dla rzeczywistych i pewnych pożytków każdego, które w przelżym ułożeniu równie iako i we wżyskich Włoskich Loteryach pozorne tylko były. Będą potym przedawane zacząwszy od 25tego ciągu pozostałego we wżyskich następujących Dwoyki i Troyki wypadające w proporcyi dziewięćdziesiątey liczby za wszelką nawet i barzo małą cenę. Przeto trzeba, aby pewna była liczba zysków, a zatem i równa iey liczba osób, które mają za każdym ciągiem zyskać, iako bywa w zwyczajnych Loteryach Niemieckich i Holenderskich. Kto tu nie widzi, iż przez tę odmianę porządek zachowany do tych czas w Loteryach zwyczajnych przytósowany jest do sposobu ciągnięcia Loteryi Włoskiego. Przez co Loterya Królewska Pruska przedkuie przed pierwszemi obierania. Lepsza jest albowiem za Loteryą zwyczajną z tey miary, iż składa się z iedney tylko klasy i uwalnia wżyskich od stania równie uprzykrzonego iako koztulącego względem odmiany kartek chcąc postąpić z iedney klasy do drugiey, i z tą pewnością, że zysk każdego iednym pułgodzinnym ciągiem jest upewniony. Powtórę lepsza jest za Loteryę Włoskie, przeto, iż w nich zysk z wielkich summ nigdy nie jest pewny. W terażniejszey zaś jest zawsze niezawodny. Do tego przydać należy, że nie tylko wżyskie zyski Dwoiek i Troiek w powsze-

chności, ale też wierzogulności pierwszy i drugi zysk Troiek w obu rodzajach Troyczanych kartek znacznie jest powiększony jako niżej obaczemy. Można więc prawdziwie upewnić rzeczy nie exaggując, że jako terazniejsza Pruska Królewska Loterya w Berlinie jest jedna i pierwsza nowego tego ułożenia, tak sama słusznie przed wszystkimi innymi trzyma przedkowanie.

§ II.

Niektóre osoby przyzwyczajone dawać summy na liczby pewne znalezione przez niejakie rachunki, albo te które im się wysniły zarzuca podobno przeciw terazniejszemu ułożeniu, iż muszą potym odbierać te liczby, o których nigdy nie myśleli. Jeśli takie osoby pomyślą, iż z wymyślnemi owemi liczbami swemi zawsze tracili, porzuca zapewne swoje imaginacyę, z tym wszystkim od nich będzie zależało obierać sobie kartkę pod taką liczbą, pod jaką się podoba, byleby się tylko chcieli za czas udać albo do Komory Lotteryi, albo do Kolektorów. Gdy zaś za ociąganiem się długim omieszkaią tych karrek, na siebie niech się ukarżają, kiedy w tym będą stanie, w którym nieraz zostawali za przeszley Loteryi. Dozorcy Loteryi albo musieli odrzucać takie proźby, albo umniejszać płacy za kartki chcąc aby za jedną dwie poszły pod tąż liczbą. Teraz tego już nie będzie.

§ III.

Jużśmy powiedzieli, że pożytki z Dwoiek i Troiek są pomnożone. Przedtym Dwoyka miała tylko 270 razy płacy, a teraz ma 288. Równie także i Troyki są rozporządzone. Pierwsza summa we dwoie prawie będzie miała za drugą a druga więcej nie równie za następujące. Przedtym płacono za troyki 5300 razy więcej niż zapłacono, a zatym jedna trójka jeśli wynosiła jey płaca 3 grosze i 8 szelągów czyniła 809 Talarów 17 groszy i 4 szelagi. Teraz równaż Troyka uczyni, kiedy jest w pierwszym szeregu 3000 Talarów, druga 1200, a każdą z następujących ośmiu 810 Talarów. Co jasnie pokazuje, iż większych nie równie teraz zysków można się spodziewać niż przedtym, a

to wszystkich rzeczywistych. Komukolwiek szczęście posłuży na tym przestać powinien, iż za każdym ciągiem zysk ma pewny, na końcu, którego ciągu będą rozdawane darmo rejestra doskonałe tak zysków jako też imion Miałt i Komor do których zyski się dostaną.

§ IV.

Ażeby wcześniej wszyscy mieli należytą wiadomość o porządku Troiek w pisaniu w rejestrach, przestrzegamy, iż naturalnym liczb porządkiem będą wyrażone. A tak mnieysze pierwey, a potym więktsze liczby iść muszą. Naprzykład niech pięć liczb 20, 5, 63, 4, 45 wynidzie z koła Fortuny, układając te pięć liczb w porządek naturalny, to jest 4, 5, 20, 45, 60 Troyki z nich wypadające podydą sposobem następującym:

4. 5. 20.	<i>pierwsza Troyka</i>	4. 45. 63.	<i>szósta Troyka.</i>
4. 5. 45.	- 2.	5. 20. 45.	7.
4. 5. 63.	- 3.	5. 20. 63.	8.
4. 20. 45.	- 4.	5. 45. 63.	9.
4. 20. 63.	- 5.	20. 45. 63.	10.

Chcąc cały wiedzieć porządek nie trzeba iak tylko wymienione te ułożenie do wszystkich następujących przystosować. Przez co wszelka trudność względem porządku znosi się, zabiega się wszelkim sprzeczkom, i ustanawia się doskonała sprawiedliwość i wierność. Wszystkie zyski małe i wielkie punktualnie będą wypłacone i bez odwłoki po każdym ciągu, bądź to one przypadną na kraie Króla Jmci, bądź na Cudzoziemskie. Oczym wszyscy pewność powinni mieć zupełną. A iako w żadney Lotteryi tak i w tey nie można będzie arsztem sum przytrzymywać. Kartki, które zyszeją nie będą miały waloru po 4 miesiącach po ciągnienu. Przez ten zaś czas wszyscy Zyskownicy mogą okazawizy kartki odebrać ich cenę.

§ V.

Pięćorakiego tylko rodzaju będą się potym przedawaly kartki.
 1. Jedne od 20 groszy a tych w liczbie 27. Ciągnięcie będzie na ośm Troiek suhych, cztery pierwsze za 3 gr. i 8 szel. a cztery ostatnie za 4 szel. także za wyciągnięcie osobne 1 gr. i 4 szel.

Przez takie kartki można zyskać trzy wielkie summy, gdy tym
czasem u jedno ciągnięcie daie w zysku całą placę.

2. Drugie od 9 gr. w liczbie 27. Także ciągnięcie będzie na
8 Trojtek suchych, pierwsze z tych czterech za 1 gr. a drugie
cztery za 9 szel. za wyciągnięcie osobne 8 szel., które znowu
czynią trzy summy wielkie i same jedne ciągnięcie więcej da
nad placę całą.

3. Trzecie od 4 gr. w liczbie 3. Ciągnięcie na dwójkę za 3
gr. a zaciągnięcie osobne 1 grosz, dwa zyski.

4. Czwarte od 3 gr. w liczbie 3. Ciągnięcie na dwójkę za
2 gr. a osobne za 1 grosz, dwa zyski.

5. Piąte od 2 gr. w liczbie 3. Ciągnięcie na dwójkę za 1 gr.
a osobne za 1 grosz, także dwa zyski.

We wszystkich ostatnich trzech rodzajach jedno ciągnięcie
nadgradza całą placę.

Z Petersburga d. 5. Grudnia. Towarzystwo Gospodarskie
wolne tutejsze dnia 11 przelzłego miesiąca zasiadając odebra-
ło piśmo z Iskatuleczką zapieczętowaną, którą gdy otworzono,
znaleziono w niej tysiąc Czerw: Złotych od pewnego niewia-
domego jeszcze Młodośnika Ojczyzny przyślanych. Przyjęło
to Towarzystwo na znak gorliwości natchwałejszej odo-
bro publiczne. Y nie tylko ma się starać wdzięczność publi-
cznemi piśmami oświadczyć za to kochające mu Ojczyznę Sy-
nowi, ale też już naznacza nadgrode, ktoby dowiódł należycie
według jego żądzy co jest pożyteczniejszego, czy ażeby Chło-
pi własnością trzymali grunta, czyli też żeby tylko same ruchome
dobra do nich należały? Y iak daleko prawo własności ma
się rozciągać, ażeby było z najlepszym pożytkiem Państwa.
Nadgroda składa się ze 100 Czerw: Złotych, z Medalu złotego
od 25 Czerw: Złotych. Imperatorowa Jejmoć powziąwszy
wiadomość o tak wielkiej gorliwości o dobro Ojczyzny w
przyślaniu tajemnym tysiąca Czerw: Złotych okazanej, kaza-
ła wywiedzieć się o Autorze pomienionego pytania a razem
i Mecenasie, któremu podarunek od 2,000 Czerw: Złotych dać
obiecała.